

Rdeči vihar

Povest iz prve indijanske vojne za Ohio — Po starih virih pripoveduje Fric Steuben

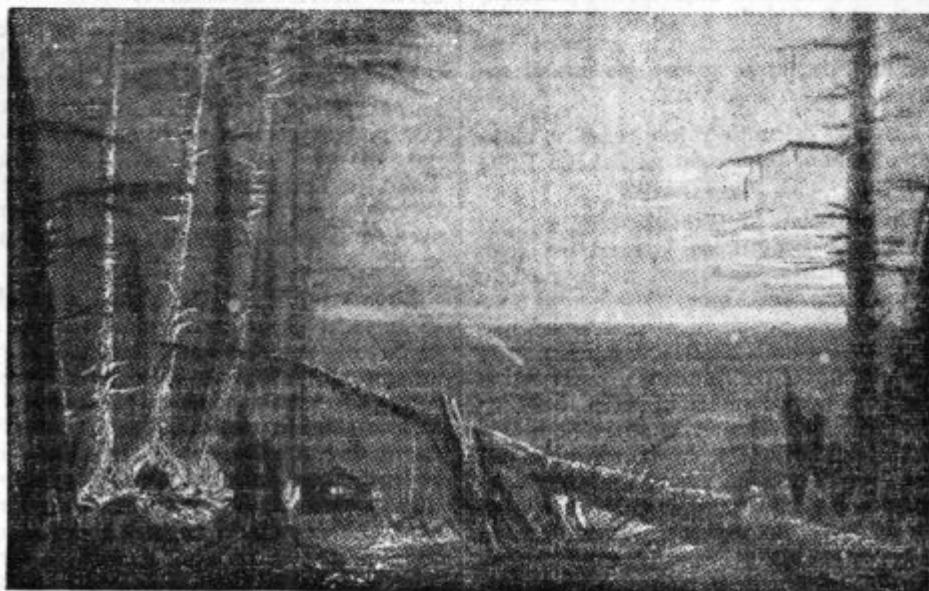
Valovje reke Ohajo je šumelo pod udarci njegovega vesla. Vozil se je tako divje nizdol po reki Sciotu in po Monongaheli navzgor, da so še leta pozneje govorili Indijanci tistih vasi o tem. Tekumseh, ki je vedel, da bo Logan nekoč prišel, ker ni mogoče, da ne bi maščeval tako strašnega zločina, kakršnega so njemu zagrešili belci, je že nekaj dni ležal na preži pred svojo bajto. Kar slutil je njegov prihod. In ko je Logan res prispel, ga je Tekumsehovo sokolje oko takoj opazilo. Mladi Šavan Tekumseh je imel svoj načrt že gotov. Toda Logan je odbil vse njegove predloge in se je hotel brez vsakega oklevanja pognati naravnost med belo tolpo, da ubije Gritjuza pred očmi svojih sovražni-

kov. Tekumseh je kaj takega že pričakoval, zato je imel na Loganov sklep tudi že pripravljen odgovor:

»Če se to zgodi, potem bodo vendar ostali morilci lahko pobegnili!«

Na ta odgovor se je Logan zamislil. Nekaj časa se je obotavljal, potem je pristal, da se zgodi tako, kakor si je načrt zamislil Tekumseh.

Ko je prišla noč, sta napadla obe straži. Tekumseh je namreč nekaj časa točno opazoval, kako in kod se straži premikata. Potem sta ju z Loganom na mestu pobila. En stražar je zavpil na pomoč, ker je bil Logan v svoji maščevalnosti prenegel in nepreviden. Toda možje v oštirski kolibi so prav tedaj razsajali, se zabavali in se grohotali,

Slika nam kaže pokrajino ob jezernu Ontario, kjer so bili v dobi, v kateri se godi naša povest, hudi boji s Indijanci. Pokrajina je ena najlepših v Severni Ameriki, prekrasna posebno v poletnih večerih

da je stražarjev krik na pomoč ostal brez odmeva.

Logan in Tekumseh sta za napad na kočo izbrala puščice, ker sta z njimi lahko hitreje streljala, puške pa je bilo takrat težko in nerodno basati. Ko je v kolibi ugasnila luč, je Tekumseh spoznal v črnem dolginu Boba Lajtona, katerega dotle ni mogel videti, ker je sedel tik ob steni in katerega tudi prejšnje dni ni bil opazil. Morda je šele ta dan prispel do Gritjuzove kolibe... Nepričakovano srečanje je navdalo Tekumseha s srdom in radostjo, zato je glasno zadonel njegov zmagoslavni krik v noč:

»Maščevanje za Logana!« —

Zdaj sta torej ležala oba rdečkožca razleknjena na strehi kolibe in sta tako pričakovala jutra. Vse svoje orožje sta imela na sebi pripravljeno, da se postavi v bran ali da takoj napadeta. Oba sta bila trdno prepričana, da jima nihče izmed teh belih lovcev in zločincev ne uide. Toda, bila sta tudi odločena, da morda gresta v svoj poslednji boj. In ko sta tako negibna pričakovala solnčnega vzhoda, je postala njuna volja vedno odločnejša. Tiho sta prevdarjala, kako se bosta borila, kako napadla. Njuno ogorčenje je raslo od ure do ure. Dediščina nešteti bojvniških pokolenj se je zdaj zjedrila v teh dveh Indijancih, njun boj bo strašen in uničujoč, kakor nevihta, ki se sprosti po mučni soparici.

Ampak Tekumseh je prežal v glavem na enega samega: na črnega Boba Lajtona... Ta mora pasti!

Ko so belci preiskovali trupla pred vrati, so ugotovili, da je smrt pri vseh bila takojšnja. Naenkrat pa je nastalo razburjenje, kajti lovci so šele zdaj opazili, da med mrličmi ni enega izmed njihovih pogrešanih tovarišev. Ali je morda v gozdu padel Indijancem v pest? Ali je morda pobegnil in šel klicat pomoč? Ta mož je bil prekanjen in spreten. Možje so si oddahnili. Da, če je res pobegnil in če mu je vse šlo po sreči, tedaj utegne pomoč priti v treh dneh. Tako dolgo pa se bodo po strašnem opozorilu že držali v tej kolibi. Seveda, mnogo upanja niso imeli, da je njihov tovariš prišel na varno. Strahotni nočni napad jih je še vedno tako težil, da so se razgovarjali potrti, skoraj šepetaje. Mar so se bali, da kdo prisluškuje?

Počasi, mrko in brezizrazno so minevale prve jutrne ure. Naposled se je spet prvi opogumil Jok Laun, ki je predlagal, da pokopljejo mrlične in sicer tam ob štoru posekane črešnje. Štor je precej daleč od gozda, a ne predaleč od kolibe. Nekoliko obotavlja se so ostali pritrdili. Vsi pa so vedeli, da je to težavna naloga. O, sinoči so se vsi skupaj še tako veselili, se grohotali in razsajali.

Svamp in Koknej sta šla po mrliča Sida Fišerja ob reki. Jok jima je še srdito zaklical: »Strelaj! Kaj ne bosta vzela svojih flint s seboj!« Nejevoljna sta se vrnila in vzela vsak svojo puško.

Ostali so zdaj začeli spravljati mrlične iz kolibe.

Dan Ridž in Tom O'Nej sta bila poslednji par, ki sta nesla svoje negibno breme iz hiše. Ko sta bila kakšnih deset korakov od praga, je Logan presodil da je zdaj prišel pravi trenutek. Logan in Tekumseh sta previdno dvignila oči preko trama, ki je zadrževal ilovico na strehi, da je ob dežju ni odnašala voda. Napela sta vsak svoj lok — obenem sta imela po eno puščico med zobmi. Struna na laku je zazvenela.

Jok Laun in Tom O'Nej sta se z grozovito kletvico zgrudila...

Že je počivala druga pšica na loku. Dan Ridž je bil močno ranjen. A Tim Roli, ki je z Jokom nesel Gritjuzovo truplo, je bil z vzklikom svojega tovariša posvarjen. Ne na bi se prav zavedal, kaj se dogaja, je skočil na stran. Tako je Loganova pšica zgrešila cilj. Z eno samo krettnjo je Irec potegnil svojo puško z ramena in že je tudi nameril.

Logan je bliskovito skočil s strehe in se skrnil za kolibo. Tekumseh pa se je po dolgem zleknil na strehi. Od reke sem sta zažvižgali dve krogli komaj dve pedi visoko nad njim. Svamp in Koknej sta se vrgla za nizko vzboklino ob bregu reke in sta ustrelila. Roli je hotel izkoristiti ta trenutek da poišče zavetje za štorom posekane črešnje. Bil je samo še nekaj korakov od štora oddaljen, ko ga je zadela Tekumsehova krogla. Kajti Tekumseh je takoj po prvih dveh streljih bil spet vzravnal in je streljal. Roli je padel v travo.

(Dalje prihodnjik)

Matičkov žalosten konec

Spisal in risal Hotko D., uč. mešč. šole v Žužemberku

Ubogí kmet je rahljal črno puhljico s primitivnim oralom, ki ga je vlekel voliček in delal brazde v mehko zemljo. Abesinski narod, ki so ga poprej izžemali razni rasi, je bil že od nekdanj boren. Matiček si misli: prej jim ni bilo dobro, zdaj jim je pa še huje!

Pilot Stanko s težkim srcem pove Matičku, da se bosta moral spustiti na zemljo, ker primanjkuje goriva. Kar naenkrat se letalo s truščem spusti na zemljo, nad veliko globeljo. Srečno sta odnesla zdravo kožo, le malo sta se opraskala. Letalo se je pa popolnoma razbilo. Obupana in utrujena sta trdno zaspala.

Zamišljeno je potegníl iz žepa svoj lastnoročno narisani zemljevid, da si ogleda pot, po kateri bodo še potovali. Močno se prestraši, ko vidi, da se je zmotil. Namesto da bi bil letel v Kanton je pri blagajni kupil listek za Adis Abebo.

Glasien hrup je oba prebudil. Hotela sta skočiti pokoncu, a bila sta ujeta. Straža je stala pred njima. Hudo sta se prestrašila in Matiček pravi: »Stanko, nikoli več ne bova videla doma!« Toda Stanko je dejal hrabro: »Kaj še! Nikoli ne bo dolgo, da oba pobegnevala!«

Zora in večernica

Po leplanski bajki G. Karitnik.

Nekoč je živel kraljevič, ki je imel dragocen zaklad, kakršnega je le redkokdaj najti med tako visokimi otroki: bil je nedavadno dober in preprost. Kraljevič ni maral ne za bogastvo ne za svoje odlične sovratnike, marveč je najraši tovariševal z nekim pogumnim preprostim kmečkim dečkom. Skupaj sta se igrala, skupaj urila v streljanju z lokom in puščicami. Lars je bilo ime tistemu dečku, čigar puščica ni nikoli izgrešila. Tudi kraljevič je bil dober strelec, toda Larsova roka je bila neprimerno mirnejša in zanesljivejša. Kraljeviču je bilo hudo zaradi tega in razmišljal je vedno, kako bi prekosil ali pa vsaj dosegel svojega tovariša.

»Pomeril bom v solnce,« je dejal neki dan prijatelju »in videl boš, da bom zadel.«

»Velja,« je pritrdil Lars, »bom pa še jaz poskusil.« Pa sta fantka vzela vsak svoj lok in tulec puščic, se odpravila na zeleni travnik in odpela vsak svojo strelico. Š—š—š—k, je zabrnelo po zraku, ko sta puščici odleteli s tetive. In prva je švignila naravnost proti soncu kakor napet konopec in šele čez nekoliko minut padla na tla. Ta je bila kraljevičeva. Druga pa je letela in letela in ni je bilo več videti. Šele po dolgem, dolgem času je padla v travo. In ko sta fanta stekla in jo pobrala, se je njene ostre konice držalo nekaj zatega kokošjega perja, tla pa, kjer je obležala, so bila oškropljena z rdečo krvjo.

»Strelica je moja,« je vzkliknil kraljevič.

»Ne,« ga je zavrnil Lars, »moja je.« In res je bila njegova. Tovariš kljub temu ni odnehal od svoje trditve, tako da sta se začela prepirati in zadeva je prišla pred kralja samega. Kralju seveda ni bilo ljubo, da bi bil takle kmečki fant prekosil njegovega sina, zato je zelo osorno velel Larsu:

»Odpravi se takoj na pot in poižvedi, kje je zlata kokoš, ki ji je strelica izpulila perje. Pa glej, da se mi ne vrneš, dokler nisi izvršil mojega naročila.«

Najti zlato kokoš, pa seveda ni lahko opravilo! Ubogi Lars se je ves za-

skrbljen odpravil v kraljevo kuhinjo, kjer je dobil potrebno brašno za svojo pot. Dobrosrčni debeli kuhar mu je dal v torbo nekoliko hlebcev belega kruha in celo kračo prekajene bravine, tako da je bil za prvo silo zadostno preskrbljen.

Hodil je dnevo in dneve, pogledal za vsak plot in na vsako dvorišče, koder se je pasla zgovorna perjad. Videl je nič koliko kur — belih in črnih, pegastih in čadastih, videl je tudi rdeče med njimi, toda o zlati kokoši ni bilo ne duha ne sluha. Tretji dan je bil že tako truden, da ni mogel nadaljevati svoje poti, pa je legel pod drevo in zadremal. Trdno je zaspal in ko se je prebudil, je zagledal pred seboj staro lisico, ki je z žarečimi očmi gledala vanj.

»Kam, na kem, mladi prijatelj?« ga je ogovorila.

»Oh,« je zastokal Lars, »težko pot imam pred sabo. Najti moram zlato kokoš, ki je izgubila tole perje, pa ne vem, kod mi je iti.«

Lisica, ki seveda pozna dobro vse kokoši, je povohala perje in mu zasepetala: »Meni so znana vsa kurja dvorišča na svetu. Tista zlata kokoš je last sončne sestre Zore. Stoji za memoj in pokazala ti bom, kod prideš do nje.«

In Lars je stopal za lisico čez hribe in doline, dokler nista nazadnje dospela na vrh silno visoke gore, na kateri je stala sončna palača. Lesketalja se je v zlatu od vrha do tal, da je ubogemu Larsu jemalo vid, ko je tiho kakor miška stopal proti dvoriščnim vratom.

»Pojdi ker naravnost in ne oziraj se ne na desno ne na levo,« mu je velela lisica, »dokler ne prideš do kokošjega dvorišča. Onđi boš zagledal zlato kokoš. Naglo jo ujemi in jo popihaj z njo, kar ti bodo noge dale. Jaz te bom počakala zunaj.«

Lars je šel skozi dvoriščna vrata, jo previdno urezal naravnost mimo razkošnih vrto in že skoraj dospel do kokošjega dvorišča. Zdajci pa je zagledal odprto okno in nehote je pokukal noter. In tisto, kar je videl pred seboj, je bilo tako krasno in mameče, da je hipo-

ma pozabil vse, kar mu je bila lisica velela. Pred njim je bila dvorana, ki se je vsa lesketala v zlatu in svili in njene stene so bile kakor zarja na jutranjem nebu. In v dvorani je stala dragocena zlata postelja, na kateri je spala prelepa deklica. Tako lepa je bila, da se Lars ni mogel vzdržati, pa je splezal skozi okno in se po prstih približal njeni postelji. Njena lica so bila kakor zgodnja jabolka in zlati lasje so se ji bali razpustili po blazini. To je bila kraljična Zora. Lars se je lahno sklonil in jo poljubil na čelo. Kraljična se ni prebudila.

Nato je naglo splezal nazaj skozi okno in stopil proti kokošnjemu dvorišču. In tam je bila cela družina gosi, rac, puranov in petelinov, a med njimi je bila tudi zlata čopka. Lars jo je hotel ujeti, toda vsa operjena jata je pri tem tako glasno zavreščala in zakokodakala, da se je prebudila kraljična Zora in skočila k oknu.

»Kaj iščeš tukaj, dečko?« je zaklicala nad Larsom.

»Hotel sem ujeti zlato kokoš,« je odvrnil fant.

»Oh, krasti si hotel, dečko, nikar skušati kaj takega,« ga je posvarila kraljična. Ko pa je videla, kako želošten je dečko, se ji je smilil in rekla je: »Če mi moreš privedi nazaj mojo sestro Večernico, ki so jo odvedli gorski škratje, pa bo zlata čopka tvoja.«

Lars je odšel nazaj k lisici in ji povedal, kar se mu je bilo namerilo.

»No, krasno zbrodo si mi napravil,« je rekla lisica malo nejevoljno, »toda zdaj ne kaže nič drugega, kakor poiskati gorske škrate, stopi hitro za menoj.«

Pa sta Lars in lisica spet odrinila na pot in dospela na nasprotni strani do strme gore, na kateri je stal temen, star grad. V tistem gradu so živeli gorski škratje.

»Preneroden si,« je rekla lisica, »da bi kaj opravil. Počakaj torej tukaj, jaz pa pojdem v grad po kraljično Večernico.«

Lisica je odšla in glasno potrkala na duri dvorane, v kateri so gorski škratje ravno popivali in se veselili. Ker je bilo v gradu zelo temno in se je že večerilo, so imeli veseljakj na mizah prižgane sveče.

»Kdo trka?« se je oglasil starešina škratov, ko je zaslišal ropot na duri.

In lisica se je predstavila za glasovito plesalko in prosila, da bi ji dovolili v dvorano, da bi pokazala svojo plemaško spretnost. Škratje so njeni želji radi ustregli in jo spustili v dvorano.

In v dvorani je zagledala prekrasno kraljično s temnimi lasmi in žarkimi očmi. Bila je prav tako lepa kakor kraljična Zora, samo da je imela rdeča lica, a ne rožnata kakor njena sestra. Kraljična je bila videti vesela in srečna, kajti gorski škratje so bili dobri gostitelji in niso nikomur nič žalega storili.

»Če hočeš, lahko plešeš najprej z našo kraljično,« je rekel starešina škratov, ki je bil res pravi kavalir.

In lisica je ovila svoje šape kraljični okoli pasu in zasukali sta se po dvorani. In sukali sta se in vrtili tako živahno, da se je razmahnil zrak v dvorani in raz gibani zračni valovje o upihni svečo za svečo, ki so gorele na mizi. Lisica je seveda prav to tudi hotela, a vinjeni škratje niso v tem slutili ničesar hudega. Ko je na ta način ugasnila zadnja sveča in je tema zagrnila dvorano, je lisica s kraljično Večernico naglo odplezala skozi duri in jo odvedla k zunaj čakajočemu Larsu.

»Zdaj pa jo hitro uberi nazaj in izvoži kraljično njeni sestri Zori,« je dejala lisica, »zame pa se nič ne brigaj.« In Lars je srečno odvedel kraljično k zlati sončni palači, kakor mu je kraljična Zora za nagrado dala obljubljeno zlato kokoš. Lars je odnesel zlato čopko kralju in tako izoričal in si zagotovil pavenstvo v streljanju.

Lisica pa je pijane škrate grdo ukanihla. Kakor hitro sta Lars in Večernica izginila z gore, je stekla nazaj v dvorano in zaklicala: »Hitro za menoj, tukaj je, tukaj je!« In lahkoverni škratje so jo čez dim in strn ubrali za njo, misleč, da bodo ujeli ubeglo kraljično. Daleč za goro pa so zabredli v umazano močvirje in ondi običali. Zvita lisica jim je pomahala z repom v slovo in izginila.

Vsak vezan letnik „Mladega Jutra“ stane samo Din 60.—

Stric Matic deli nagrade

Danes smo zaključili natečaj. Za nagrade so bili izžrebani :

Učenke osnovne šole v Braslovčah, Novak Franci, dijak I. razr. gimn. v Celju, Grmovšek Bogo, uč. III. razr. osn. š. v Murski Soboti, Varl Jožef, uč. II. razr. osn. šole v Kranju, Čepeljnik Marica, dijakinja trg. zavoda, Podgora 32 p. št. Vid, Lorgar Bojan, uč. IV. razr. na Vrtači v Ljubljani, Majnik Franci, uč. IV.a razr. v Zgornji šiški 265, štibernik Zlata, uč. III. razr. mešč. šole v Kočevju, Gorišek Ciril, uč. III. razr. osn. šole v Hotiču pri Litiji, špindler Stanka, uč. I. razr. mešč. šole v Vojniku pri Celju.

Vsak nagrajenec je prejel lepo mladinsko knjigo. Novega natečaja za zdaj ne razpišemo, ker bi radi prej objavili razne daljše pravljice, ki so nam jih poslali bistri Jutrovčki. Stric Matic vam želi mnogo uspeha v šoli in vas vse prav pristrčno pozdravlja.

Dragi Jutrovčki!

Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti vseh spisov, ki smo jih prejeli za naš zadnji natečaj. Imena tistih, ki so nam poslali prav dobre spise, objavljamo tu:

Palir Stanko, dijak II. c razr. real. gimn. v Celju, Kovačec Štefan in Marica, uč. osn. šole v Notranjih gorica, p. Brezovnica, Leja Črepinšek, uč. II. a razr. mešč. šole v Celju, Kordež Franci,

uč. I. b razr. real. gimn. v Kranju, Slapar Ervin, dijak real. gimn. v Kranju, Vladimir Manko, dijak ? razr. gimn. v Mariboru, Ožir Ana, Dernač Cirila, Zorž Gizela, Prislán Poldka, Rudl Jožica, Kolšek Jožefa, Hribernik Marija, Pečovnik Silva, Masilo Ivica, učenke IV. razr. osn. šole v Braslovčah, Heklič Jožef, dijak II. razr. real. gimn. v Murski Soboti.

Listnica uredništva

»Kako je postal rejnec Tonček milijonar«, »Nacetov izlet v Trste«:

Sporočita stricu Maticu, ali sta res sama spisala svoji pravljici, ali Vama je morda atek pomagal? Risb na žalost ne moremo objaviti, ker morajo biti za klišarno posebno izdelane. Pred vsem morajo biti razločne, ne prevelike in prevlečene s tušem. Važno je tudi, da so napravljene na čistem belem papirju, ne pa na črtastem ali kockastem.

C. V. K.: Ali res nimaš črnila, da si nam poslala takšen grd zmazek? Vnovič povemo vsem Jutrovčkom, ki želijo, da bi bile njihove povesti objavljene v našem listu: pišite s črnilom, razločno in čedno. Popišite samo eno stran lista in pustite med vrsticami malce prostora za morebitne popravke. Razen tega je pa seveda posebno važno, da ne prepisujete, ne prevajate in na noben drug način ne skušate »slepariti«. Ogiblajte se tudi snovi, ki so bile že prevečkrat obdelane, kakor na primer: pravljica o hudobni mačehi, o kraljeviču in pastirci, o siroti, ki gre v svet iskat srečo — in tako dalje.

»Brezposelni«: Uganke, ki ste nam jih poslali, so že stare. Skušali jih bomo ob priliki vendarle objaviti. Pošljite uredništvu svoj pravi naslov!

G. G.: »Vravec«. Ne moremo objaviti, ker smo že dovolj založeni z rokopisi.

Stana Vinšek:

Sončece, sij!

Sij nam na cvetje, da bo dehtelo,
sij nam na žito, da bo zorelo,
sij nam na ptičke, da bodo žgoleli,
na otročičke, da bodo zapeli —

Sončece, sij!

Sij nam v domovje, da bode veselo,
sij na skalovje, da bo zažarelo,
sij na vodice, da bodo šumele,
sij na meglice, da bodo skopnele —

Sončece, sij!

Sij v naše misli, da bodo svitlejše,
sij v naše duše, da bodo toplejše,
da iz srca nam, da iz oči
svit postoterjen v svet zakipi —

Sončece, sij!

Danilo Gorinšek:

Svarilo

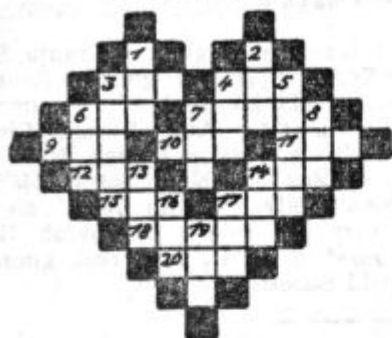
Če se naša punčka zlaže,
ni dobiti take maže,
ki bo takrat pomagala:

Ko bo pod večer zaspala,
splazi v punčkinu se hiško
črni bratec — mišek Miško.
ne potrka nič na duri,
v posteljco jo brž odkuri,
prav potihno čez odejo,
da pri hiši nič ne vejo,
spleza Majdici do nosa,
več odgrizne, ko pol kosa.

Komaj miško nos bo snedel,
maček črn ga bo pojedel.

Majda se bo prebudila,
mačka črnega lovila,
maček spleza brž na bor:
Hočeš nosek? Pridi gor!

Križanka

Vodoravno: 3. drevo; 4. priljubljeno bivališče; 6. otok v Jadranu; 7. naš ljubljenec; 9. iglasto drevo; 10. dolg drog; 11. določena prometna pot; 12. zgradba; 14. ptič-pevec; 15. industrijska rastlina; 17. rastlinski donos; 18. zgodovinsko izoblikovana skupina ljudi; 20. zgib vodne površine.

Navpično: 1. domača žival; 2. smer gibanja; 3. slovanski blagovestnik; 4. sorodnik; 5. slovanski blagovestnik; 6. prometno sredstvo; 7. namizno pogrnjalo; 8. začaran krog; 13. časovna enota v stvarstvu; 14. posoda; 16. raj po veri starih Slovanov; 17. začimba; 19. otok v Jadranu.

Prebrisanec

Po dolgem času srečamo spet prebrisanega Miha z novo računsko nalogo. Pridobil si je vrečo orehov, ki jih pa mora deliti s svojimi tremi prijatelji. Mihec je najmlajši in zato ponižno predlaga, naj dobi najstarejši en oreh potem pa še četrtno ostanka. In tako

po starosti dalje dobi vsak oreh in še četrtno ostanka. Vsi so bili s predlogom zadovoljni. Toda pozneje se je izkazalo, da sta najmlajši in najstarejši dobila skupaj natančno 100 orehov več kakor naslednji in premeteni Mihec, kajti v vreči je ostalo še velikansko število orehov. Kako se je moglo to zgoditi?

Rešitev: Jež bodičar ...

Jež bodičar spava v klopčič zviti, zjutraj prebudi ga sonca svit.

Deček Drejc je majhen a stasit in ves srečen, če je češenj sit.

Varuj svoje oči!

Če si obe sliki ogledamo, kaj kmalu lahko ugotovimo, kako nam je pri svetilki držati knjigo. Skrbeti moramo, kakor deček na sliki 2, da se nam luč ne odbija naravnost v oči.

**Najlepše mladinske knjige
dobite v knjigarni**

„Tiskovne zadruga“ i